

PROGRAM WYCHOWAWCZY

SZKOŁY PODSTAWOWEJ

im. Józefy Jabczyńskiej

W WYSOKIEJ

Podstawę prawną:

- 1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej art.48 ust. 1, art. 53 ust 3, art. 72 ust 1*
- 2. Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004r. Nr 256, poz. 2572 z późn. zm.) art. 1,4, 5,22,33, 34a, 40 oraz 54 ust. 2 pkt. 1 lit a).*
- 3. Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2006r. Nr 97 poz. 674 z późn. zm.) art. 6 oraz 64 ust. 2 pkt. 3.*
- 4. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 26 lutego 2002 r. (Dz.U. Nr 50 poz. 451 z późn. zm.).*
- 5. Statut Szkoły Podstawowej w Wysokiej.*

„Takie będą Rzeczypospolite, jak jej młodzieży chowanie”

Stanisław Staszic

Cele wychowania

Naczelnym celem szkoły jest rozwój osobowy dziecka w wymiarze intelektualnym, psychicznym, społecznym, zdrowotnym, etycznym, moralnym, duchowym.

Program Wychowawczy naszej szkoły zawiera całościowy opis zadań wychowawczych, które zostały opracowane przez dyrektora szkoły i nauczycieli w konsultacji z rodzicami i uczniami.

Główne zadania wychowawcze, które pojęliśmy w naszej szkole to:

1. Opieka wychowawców nad biologicznym i psychologicznym rozwojem wychowanków.
2. Przygotowanie wychowanków do samodzielnego życia i funkcjonowania w grupie rówieśniczej.
3. Skoordynowanie oddziaływań wychowawczych domu, szkoły środowiska rówieśniczego.
4. Wychowanie dziecka świadomego dokonywanych wyborów.

Szkoła podstawowa to czas, w którym potrzeba jest jak najściślejsza współpraca szkoły z domem rodzinnym, odwoływanie się do tradycji i wartości wynoszonych przez uczniów z domu. Wszelkie treści o ojczyźnie i współczesnym świecie uczniowie postrzegają przez pryzmat poglądów własnego domu i lokalnego środowiska. Zadaniem wychowawczym nauczyciela jest tu podporządkowanie i akcentowanie najbardziej wartościowych spośród różnorodnych informacji płynących z najbliższego otoczenia ucznia.

Współdziałanie wychowawcze jest ściśle powiązane ze sferą kształcenia. Uczeń potrzebuje pomocy rodziców we właściwym wysiadywaniu się z obowiązków szkolnych. Zdobyte przez ucznia odpowiedniej liczby osiągnięć łączy się z właściwym kształtowaniem w nim poczucia odpowiedzialności. Ważnym elementem pracy wychowawczej jest dążenie do integracji zespołu klasowego, by młody człowiek umiał funkcjonować w grupie, by potrafił współpracować z rówieśnikami.

Zadania szkoły jako środowiska wychowawczego

1. Opieka wychowawców nad fizycznym i psychicznym rozwojem wychowanków.
2. Wychowanie zgodne z przyjętym systemem wartości w duchu miłości, mądrości, dyscypliny i szacunku.
3. Przygotowanie wychowanka do pełnienia ról społecznych oraz odpowiedzialności za środowisko.
4. Skoordynowanie oddziaływań wychowawczych domu, szkoły i środowiska rówieśniczego.

Zadania nauczyciela wychowawcy

Nauczyciel-wychowawca naszej szkoły jest świadomy swej roli w procesie rozwoju wychowanków. Jest dla uczniów wzorem postępowania, doradcą, mistrzem i przewodnikiem. Uczy odpowiedzialności swoich wychowanków. Jest cierpliwy, obiektywny i wyrozumiały. Wie, że aby był twórczy i kreatywny, musi się sam doskonalić i rozwijać.

Zgodnie z Kartą Nauczyciela nauczyciel obowiązany jest rzetelnie realizować zadania związane z powierzonym mu stanowiskiem oraz podstawowymi funkcjami szkoły: dydaktyczną,

wychowawczą i opiekuńczą; wspierać każdego ucznia w jego rozwoju oraz dążyć do pełni własnego rozwoju osobowego. Nauczyciel obowiązany jest kształcić i wychowywać młodzież w umiłowaniu Ojczyzny, w poszanowaniu Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, w atmosferze wolności sumienia i szacunku dla każdego człowieka; dbać o kształtowanie u uczniów postaw moralnych i obywatelskich zgodnie z ideą demokracji, w pokoju i przyjaźni między ludźmi różnych narodów, ras i światopoglądów.

Nauczyciel - wychowawca powinien:

- szanować własną godność i godność wychowanków,
- być modelem postawy życiowej, cieszyć się radościami swoich wychowanków, dzielić ich smutek,
- wspierać indywidualny rozwój ucznia na miarę jego możliwości,
- zapewnić dziecku poczucie bezpieczeństwa,
- odpowiednio motywować ucznia do uczenia się,
- rozpoznawać u wychowanka reakcje emocjonalne i stwarzać sytuacje pomagające im w radzeniu sobie z emocjami,
- inicjować sytuacje pomocy koleżeńskiej i wspierania szkolnych przyjaźni,
- obserwować ucznia, nazywać wyniki jego obserwacji i służyć poradą, pomocą na miarę możliwości,
- integrować zespół klasowy, wspierać współpracę i współdziałanie uczniów,
- stwarzać okazje do refleksji nad sobą, do oceny własnych zachowań,
- kłaść nacisk na wychowanie do prawdy, miłości, sprawiedliwości i poszanowania innych.

Podstawą pracy wychowawcy klasowego są klasowe plany pracy wychowawczej, w których zawarte treści są ściśle powiązane z Programem Wychowawczym Szkoły jak również uwzględniają działania ujęte w Szkolnym Programie Profilaktyki.

Formy realizacji zadań wychowawczych

Praca wychowawcza nie byłaby możliwa bez uwzględnienia różnorodnych form pracy szkoły, które mają na celu integrowanie procesu dydaktycznego z procesem wychowawczym, i które są realizowane przez wszystkich nauczycieli.

1. Podczas wszystkich zajęć edukacyjnych zarówno w nauczaniu zintegrowanym jak również na poszczególnych przedmiotach, ścieżkach edukacyjnych.
2. W trakcie każdego indywidualnego kontaktu nauczyciela z uczniem podczas przerw międzylekcyjnych, wycieczek, zabaw, uroczystości itp.
3. Na godzinach do dyspozycji wychowawcy klasowego zgodnie z opracowanym i przyjętym spójnym planem działań wychowawczych poszczególnych klas.
4. W ramach okresowych programów prowadzonych w zależności od aktualnych potrzeb wychowawczych.

Formy pracy wychowawczej z uwzględnieniem szkolnych tradycji i obyczajów

I. Kształtujące postawę patriotyczną oraz wychowujące w duchu pokoju i szacunku dla innych narodów:

- 1) Uroczyste poranki z okazji rocznic państwowych:
  - rocznica wybuchu II wojny światowej,
  - Święto Niepodległości,
  - uchwalenie Konstytucji 3 Maja.
- 2) Pogadanki na lekcjach historii, j. polskiego, godzin wychowawczych.
- 3) Poznawanie kultur i tradycji i innych narodów oraz kształtowanie tolerancji odmiennych kultur, ras i narodowości: gazetki ścienne, ekspozycje klasowe, pogadanki na lekcjach.

II. Podnoszące autorytet szkoły w świadomości społeczności szkolnej poprzez kultywowanie tradycji i obrzędowości:

1) Obchody ważnych dni:

- Święto Pieczonego Ziemniaka,
- Ślubowanie uczniów kl. I,
- Pasowanie na przedszkolaka i starszaka,
- Dzień Edukacji Narodowej,
- Dzień Dziecka,
- Dzień Patrona Szkoły, Święto Szkoły
- Zakończenie roku przedszkolnego – pożegnanie starszaków
- Zakończenie roku szkolnego, pożegnanie kl. VI., przekazanie sztandaru

2) Kultywowanie tradycji świątecznych:

- Święto zmarłych porządkowanie grobów, palenie zniczy,
- Jasełka poranek Bożego Narodzenia,
- Święta Wielkanocne,

3) Podtrzymywanie tradycji klasowych:

- Dzień Chłopca,
- andrzejki,
- mikołajki – Akademia Filmowa,
- wigilia – opłatek klasowy,
- Dzień Kobiet,

4) Prowadzenie kroniki szkolnej i przedszkolnej.

III. Kształtujące związki emocjonalne z najbliższym środowiskiem:

- Spotkanie pokoleń – Dzień Babci i Dziadka,
- Festyn Rodzinny - spotkanie dla rodziców z okazji Dnia Matki i Dnia Ojca,
- Święto Pieczonego Ziemniaka – piknik rodzinny
- Udział dzieci w przeglądach artystycznych i konkursach.

IV. Rozwijające integrację z niepełnosprawnymi i osobami potrzebującymi pomocy:

- Ogólnopolska akcja „Góra Grosza”,
- Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy,
- Pomoc dzieciom niepełnosprawnym poprzez rozprowadzanie kalendarzyków „za złotówkę”,
- Akcje „Unicef”
- Szkolna Zbiórka nakrętek plastikowych,
- Szkolna Zbiórka Makulatury dla domów dziecka,
- Akcje charytatywne przeprowadzane w ramach działalności Szkolnego Koła Caritas.

V. Rozwijające wzajemną życzliwość i koleżeństwo podczas zabaw szkolnych „Potrafimy bawić się kulturalnie”:

- zabawy andrzejkowe,
- zabawa karnawałowa,
- dyskoteki.

VI. Kształtujące postaw ekologicznych:

- Sprzątanie Świata,
- segregowanie śmieci,
- zbiórka surowców wtórnych.

Pochwały i nagrody – system motywacyjny

1. Uzyskanie punktów dodatnich w ocenianiu bieżącym zachowania.
2. Uzyskanie wzorowej oceny zachowania.
3. Pochwała przez wychowawcę wobec klasy.
4. Pochwała dyrektora szkoły na apelu wobec całej społeczności uczniowskiej.
5. Wręczenie nagrody książkowej i dyplomu pochwalnego przez dyrektora szkoły.
6. Wręczenie listu gratulacyjnego dla rodziców.
7. Otrzymanie stypendium motywacyjnego za wyniki w nauce i osiągnięcia sportowe.

Program działań przeciwstawiających się złu, zagrożeniom i patologii oraz formy pomocy wychowawczej dla uczniów, którzy znaleźli się w sytuacji zagrożenia

1. Wprowadzenie w tematykę godzin wychowawczych zagadnień związanych z zagrożeniami wynikającymi z alkoholizmu, narkomanii i lekomanii.
2. Dostrzeganie wśród uczniów niekorzystnych zmian rozwojowych i patologicznych zachowań (apatia, agresywność, odosobnienie w grupie, niewłaściwe formy współżycia w grupie).
3. Poznawanie przez wychowawców klas środowiska, w którym zamieszkują wychowankowie.
4. Współdziałanie z Policją w celu wzajemnej wymiany informacji, spostrzeżeń i sygnałów dotyczących zaniedbań opiekuńczo-wychowawczych środowiska rodzinnego.
5. Występowanie do sądu w przypadkach stwierdzenia, że rodzina stanowi źródło zagrożenia dla ucznia.
6. Natychmiastowe reagowanie na wszystkie sytuacji konfliktowe oraz rozstrzyganie ich na drodze negocjacji.
7. Prowadzenie rozmów z uczniami sprawiającymi kłopoty wychowawcze oraz z ich rodzicami (prawnymi opiekunami) w celu ustalenia przyczyn negatywnego zachowania
8. Zorganizowanie form pomocy wyrównawczej dla uczniów mających trudności w nauce.
9. Udział młodzieży w spektaklach, prelekcjach spotkaniach z terapeutami dotyczącymi uzależnień
10. Występowanie do Ośrodka Pomocy Społecznej w Łazach o pomoc materialną dla uczniów potrzebujących.

Szczegółowe działania mające na celu przeciwstawianie się zagrożeniom są zawarte w programie profilaktyki szkoły. Wdrażane są również treści zawarte w programach krajowych czy lokalnych np.

- „Klub Bezpiecznego Puchatka”,
- „Bezpieczna droga do szkoły”,
- „Zachowaj trzeźwy umysł”,
- „Trzymaj formę”
- „Śniadanie daje moc”
- „Ratujemy i uczymy ratować”
- „Bezpieczne wakacje”
- „Aktywna szkoła. Aktywny uczeń”
- „Szkoła dobrego wychowania”
- „Bezpieczna szkoła. Bezpieczny uczeń”

W szkole realizowany jest program „Wychowanie do życia w rodzinie”, ściśle związany z działaniami profilaktycznymi np.

- rola autorytetu w życiu człowieka,
- relacje międzyosobowe i ich znaczenie,
- budowa prawidłowych relacji z rodzicami
- problemy i trudności okresu dojrzewania,
- zagrożenia okresu dojrzewania,
- różnice w rozwoju psychoseksualnym dziewcząt i chłopców,
- krzywda związana z przedmiotowym traktowaniem człowieka,
- szacunek dla ludzkiego życia od chwili poczęcia,

- wpływ sposobu spędzania wolnego czasu (w tym korzystanie ze środków masowego przekazu) na osobowość człowieka itp.

Istotną rolę wychowawczą spełnia świetlica szkolna, której jednym z celów jest pomoc uczniom z rodzin dysfunkcyjnych. Uczniowie mają tutaj możliwość rozwijania swoich zainteresowań czy to sportowych, plastycznych czy przyrodniczych. Szczegółowe jej cele opracowane są w programie działalności świetlicy.

Szkoła współpracuje również z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Zawierciu, pielęgniarką, logopedą. Fachowość tych osób pomaga szkole w:

- niwelowaniu trudności dydaktyczno-wychowawczych u uczniów z zaburzeniami,
- zapobieganiu uzależnieniom (pogadanki dla uczniów),
- korygowaniu wad wymowy,
- uwrażliwieniu uczniów na dbałość o zdrowy styl życia i higienę ciała.

Ponadto instytucjami wspomagającymi oddziaływanie szkoły na dziecko są:

- Ośrodek Pomocy Społecznej w Łazach,
- Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Komisariat Policji w Łazach,
- Sąd Rodzinny w Zawierciu,
- Kurator sądowy.

Plan współpracy z rodzicami

Formy przekazu informacji:

- zebrania klasowe (według harmonogramu),
- udział rodziców w zajęciach lekcyjnych (wizyty indywidualne),
- indywidualne spotkania rodziców z nauczycielami w celu uzyskania informacji na temat zachowanie i ocen dziecka.

Rozpoznawanie sytuacji rodzinnej dziecka:

- indywidualne rozmowy wychowawcy z rodzicami dziecka dotyczące jego sytuacji rodzinnej,
- stała współpraca z Ośrodkiem Pomocy Społecznej,
- udział dzieci w zajęciach profilaktycznych,
- współpraca z Komendą Policji w Łazach.

Współorganizowanie życia kulturalnego klasy:

- pomoc rodziców w imprezach szkolnych,
- zorganizowanie „Zabawy karnawałowej” (wspólna zabawa połączona z poczęstunkiem),
- zorganizowanie „Dnia Dziecka”,
- pomoc w organizowaniu uroczystości środowiskowych.

System monitorowania i modyfikowania realizacji Programu

Program Wychowawczy w Szkole Podstawowej w Wysokiej jest modyfikowany w trakcie realizacji według potrzeb. W ewaluacji uwzględniane są opinie uczniów, rodziców, nauczycieli, nadzoru. Sposoby ewaluacji:

- ankiety przeprowadzone wśród uczniów, nauczycieli, rodziców;
- badanie opinii na spotkaniach z rodzicami, na zebraniach samorządu uczniowskiego;
- wypowiedzi nauczycieli na posiedzeniach rad pedagogicznych;
- opinie samorządu i nadzoru pedagogicznego przekazane ustnie lub pisemnie.

SZCZEGÓŁOWY PLAN DZIAŁAŃ WYCHOWAWCZYCH na rok 2015/2016

Plan działań wychowawczych dla oddziału przedszkolnego:

- Wspieranie dzieci w rozwoju czynności intelektualnych, które stosują w poznawaniu i rozumieniu siebie i swojego otoczenia
- Kształtowanie umiejętności społecznych dzieci: porozumiewanie się z dorosłymi i dziećmi; zgodne funkcjonowanie w zabawie i w sytuacjach zadaniowych
- Wychowanie rodzinne, obywatelskie, patriotyczne

SFERA	ZAGADNIENIA	FORMY REALIZACJI
POZNANIE SAMEGO SIEBIE	<ul style="list-style-type: none"> • Uczestnictwo w zabawach, działaniach dających możliwości obserwowania siebie na tle innych oraz poznania własnych możliwości, mocnych i słabych stron • Dokonywanie oceny własnego zachowania i działalności • Poznawanie własnego wyglądu, cech charakteru, umiejętne prezentowanie się • Okazywanie własnych emocji, umiejętne wyrażanie, kontrolowanie – rozróżnianie dobra i zła, prawdy i kłamstwa 	<ul style="list-style-type: none"> • Zabawy dowolne • Zajęcia organizowane • Literatura dziecięca
DOŚWIADCZENIE SAMODZIELNOŚCI – POZNANIE I POSZERZANIE WŁASNYCH MOŻLIWOŚCI	<ul style="list-style-type: none"> • Nabywanie samodzielności podczas czynności samoobsługowych, czynności gospodarczo-porządkowych • Organizowanie sobie miejsca, czasu, przebiegu zadań, zabaw • Nabywanie umiejętności radzenia sobie w różnych sytuacjach • Zachęcanie do rozwijania zdolności talentów, prezentowania ich. 	<p>Sytuacje dnia codziennego przedszkolaka.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zajęcia plastyczne, umuzykalniające • Wystawy, uroczystości
DZIECKO JAKO CZŁONEK RODZINY	<ul style="list-style-type: none"> • Nabywanie wiedzy na temat poszczególnych członków rodziny • Rozumienie pojęć: rodzina, dom rodzinny, rodzicy, rodzeństwo • Poznanie tradycji rodzinnych • Współorganizowanie i uczestniczenie w uroczystościach przedszkolnych i rodzinnych – święta Bożego Narodzenia, Wielkanoc, Dzień Matki i Ojca, Babci i Dziadka • Wspólne przeżywanie radości – okazywanie uczuć, szacunku. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zajęcia organizowane • Spotkania z rodzicami – udział w zajęciach, zabawach, konkursach przedszkolnych • Uroczystości przedszkolne /patrz: PLAN KONTAKTÓW/

<p>DZIECKO JAKO CZŁONEK GRUPY PRZEDSZKOLNEJ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Poznanie pomieszczeń, bezpieczne poruszanie się po budynku • Poszanowanie wspólnej własności – dbanie o wyposażenie sal • Przestrzeganie ustalonych norm i umów, poszanowanie praw kolegów • Współdziałanie w grupie w czasie wykonywania zadań i w czasie zabaw dowolnych i organizowanych – przestrzeganie zasad zgodnego współżycia • Rozwijanie uczuć empatii 	<ul style="list-style-type: none"> • Zajęcia organizowane • Literatura • Zadania grupowe, zespołowe – gry, quizy • Zajęcia plastyczne, zabawy przy muzyce • Przedszkolne „święta” – Dz. Chłopaka, Andrzejki, Dz. Dziewczynek, Dz. Dziecka
<p>DZIECKO JAKO CZŁONEK SPOŁECZEŃSTWA</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Poznanie własnego adresu, nazwy miejscowości • Znajomość ważniejszych obiektów swojej miejscowości • Zapoznanie z pracą ludzi wykonujących różne zawody w sąsiedztwie przedszkola: - spotkania „z ciekawymi” ludźmi • Organizowanie „odwiedzin” – piekarnia, sklep, Ośrodek Zdrowia, Remiza OSP, Biblioteka, gospodarstwo rolne 	<ul style="list-style-type: none"> • Spacer • Zajęcia organizacyjne • Wycieczki do wybranych obiektów /patrz: PLAN KONTAKTÓW/
<p>POZNANIE OJCZYZNY I ŚWIATA</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Poznanie symboli narodowych i ich znaczenia – okazywanie szacunku • Odnajdywanie na mapie konturu Polski – stolicy, na mapie Europy – Polski • Poznanie wybranych rejonów krajobrazowych Polski • Poznanie tradycji związanych z niektórymi świętami – włączanie się w organizowanie uroczystości • Obcowanie z literaturą, kulturą ludową i historią • Zapoznanie się z warunkami życia ludności - wybranych narodów • Rozwijanie przyjaznego stosunku do dzieci innych krajów 	<ul style="list-style-type: none"> • Literatura • Zajęcia organizowane • Zajęcia umuzykalniające, plastyczne • Współdziałanie w uroczystościach np. 11 Listopad • Zajęcia, ilustracje, literatura, piosenka • Gromadzenie okazji, tworzenie kącików np. regionalnych

Wychowankowie z klasy „0” w bieżącym roku szkolnym wezmą udział w projekcie „Zdrowo jem, więcej wiem”.

Plan działań wychowawczych dla klas I

Poznajemy siebie i swoich kolegów czyli poznajemy grupę rówieśniczą. Uczymy się bezpiecznie funkcjonować w społeczeństwie

Cel	Zadania do realizacji	Osoba realizująca zadanie	Sposób Monitorowania
Zasady udzielania pierwszej pomocy	1.Zapoznanie ze schematem akcji ratunkowej 2.Nauka resuscytacji krążeniowo-oddechowej 3.Praca z fantomem	wychowawca, nauczyciel wychowania fizycznego	obserwacje pokaz akcji ratunkowej
Poznanie sylwetki patrona szkoły	1.Poznanie krótkiej biografii. 2.Praca plastyczna poświęcona patronowi.	wychowawca	prace plastyczne, pogadanka w klasie.
Integracja zespołu klasowego i szkolnego.	1. Prezentacja siebie i swoich zainteresowań: gry i zabawy integracyjne w zespole klasowym i szkolnym. 2. Organizacja i udział w imprezach klasowych, szkolnych	wychowawca, rodzice, Rada Rodziców	obserwacje wychowawcy opinie rodziców zdjęcia z imprez klasowych
Tworzenie bezpiecznej klasy i szkoły	1. Dbamy o bezpieczeństwo swoje i innych: poznanie drogi do szkoły, poznanie budynku szkolnego i zasad poruszania się po nim, poznanie ludzi pracujących w szkole ,którzy mogą pomóc w trudnych sytuacjach (pielęgniarka, sprzątaczką ,woźna, nauczyciele ,ochrona) poznanie najbliższego otoczenie szkoły, zasad bezpiecznego poruszania się. zapoznanie z ważnymi telefonami alarmowymi, nauka proszenia o pomoc w trudnych sytuacjach. 2. Poznanie: swojego miejsca w klasie, obowiązujących praw i obowiązków regulamin klasy i szkoły. 3. Nauka szacunku dla innych osób: nauka poprawnego zachowania w miejscach publicznych, podczas imprez szkolnych, stosowania zwrotów grzecznościowych, bezkonfliktowe rozwiązywanie sporów.	wychowawca	
Szanujemy cudzą własność	1. Szanujemy przedmioty ogólnodostępne w szkole i poza nią 2. Uczymy się dbać o mienie ogólnodostępne 3. Dbamy o własność swoją i kolegów(nie zabieramy przedmiotów nie należących do nas).	wychowawca	obserwacje wychowawcy, opinie rodziców

Wychowankowie wezmą udział w następujących programach i projektach edukacyjnych:

- „Klub Bezpiecznego Puchatka”
- „Zdrowo jem, więcej wiem”
- „Śniadanie daje moc”

W ramach otrzymanego przez szkołę certyfikatu „Szkoła dobrego wychowania” w bieżącym roku szkolnym uczniowie wezmą udział w następujących działaniach:

- szkolny konkurs na najciekawszy wystrój sali promujący kulturę zachowania w życiu codziennym,
- wybór Damy i Dżentelmena Szkoły na podstawie głosowania całej społeczności szkolnej i konkursu sprawdzającego znajomość zasad dobrego wychowania.

W ramach otrzymanego certyfikatu „Aktywna szkoła- aktywny uczeń” będą uczestniczyli w następujących zadaniach:

- zorganizowanie cyklicznych zajęć z wychowania fizycznego prowadzonych przez dzieci pod kierunkiem nauczyciela w-f: " Mój zestaw ćwiczeń poprawiający kondycję oraz nauczenie innych ich właściwego stosowania"
- przeprowadzenie jednodniowych zajęć ruchowych pt. „Dzień ruchu w szkole” wraz z przeprowadzeniem ogólnoszkolnego testu wydolności/ sprawności fizycznej.

Efekty oddziaływań wychowawczych:

- Uczeń ma poczucie przynależności do klasy i szkoły.
- Uczeń realizuje potrzebę działania w grupie klasowej.
- Respektuje normy klasowe i szkolne.
- Uczy się odpowiedzialności za działanie i wizerunek grupy i szkoły.
- Zna zasady bezpiecznego poruszania się po szkole i jej najbliższej okolicy. Umie w sytuacji trudnej poprosić o pomoc.
- Nie stosuje wulgaryzmów.
- Dbą o mienie klasowe, szkolne i kolegów.
- Zan patrona szkoły.
- Zna zasady udzielania pierwszej pomocy.

Plan działań wychowawczych dla klas II

Uczeń zna normy dobrego i bezpiecznego zachowania i na nich opiera swoje działania w grupie.

Cel	Zadania do realizacji	Osoba realizująca zadanie	Sposób monitorowania
Zasady udzielania pierwszej pomocy	1.Przypomnienie schematu akcji ratunkowej 2.Nauka resuscytacji krążeniowo-oddechowej 3.Praca z fantomem	wychowawca nauczyciel wychowania fizycznego.	Obserwacje Pokaz akcji ratunkowej
Przybliżenie sylwetki patrona szkoły	1.Poznanie życiorysu. 2.Udział w konkursie plastycznym.	wychowawca	Pogadanka Wystawa prac
Poprawne współdziałanie w grupie	1. Zabawy ułatwiające budowanie więzi koleżeńskich w klasie i szkole. 2. Zapoznanie i przestrzeganie z formami dobrego zachowania w klasie i szkole(np. scenki rodzajowe). 3. Zdobywanie doświadczenia we wspólnym planowaniu i działaniu: (wycieczki, wyjścia np. do biblioteki, ośrodka zdrowia).	wychowawca, nauczyciel bibliotekarz	rozmowy z rodzicami opinie pracowników odwiedzanych instytucji
Umiejętne rozwiązywanie problemów klasowych	1. Dyskusje o własnych problemach, stworzenie „worka problemów naszej klasy”. 3. Demonstracja sposobów rozwiązywania problemów (scenki	wychowawca	

	rodzajowe, filmy edukacyjne). 3. Wspólne opracowywanie „kolejnych kroków” doprowadzających do rozwiązywania problemów (plakaty, schematy, plansze i tym podobne). 4. Nauka porozumiewania się w konfliktowych sytuacjach bez stosowania agresji słownej i fizycznej.		
Reprezentowanie klasy na zewnątrz. Zapoznanie z regulaminami zachowania w instytucjach publicznych.	1. Udział w imprezach kulturalnych m. in.: widowiska, seanse kinowe i zapoznanie z właściwym zachowaniem (respektujemy regulaminy instytucji, w których znajdujemy się). 2. Korzystamy z biblioteki szkolnej i publicznej. 3. Poznajemy piękno naszej okolicy	wychowawca nauczyciele pracownicy biblioteki	obserwacje wychowawcy. Rozmowy z rodzicami.
Poznanie i stosowanie zasad dobrego zachowania w miejscach publicznych	1. Wiemy jak się zachować w: środkach komunikacji (np. autobus szkolny) instytucjach użyteczności publicznej (np. w czasie wycieczek do ośrodka zdrowia, do sklepu).	Wychowawca rodzice pracownicy instytucji	pogadanka w klasie po wizytach w instytucjach, ocena (słowna) nauczyciela, opinia osób z zewnątrz.
Dbłość o własność osobistą i ogólnodostępną	1. Umieemy szanować : swoją własność (dbałość o przybory, tornister, pomoce) mienie klasowe , szkolne, kolegów	wychowawca	

Wychowankowie wezmą udział w następujących programach i projektach edukacyjnych:

- „Śniadanie daje moc”

W ramach otrzymanego przez szkołę certyfikatu „Szkoła dobrego wychowania” w bieżącym roku szkolnym uczniowie wezmą udział w następujących działaniach:

- szkolny konkurs na najciekawszy wystrój Sali promujący kulturę zachowania w życiu codziennym,
- wybór Damy i Dżentelmena Szkoły na podstawie głosowania całej społeczności szkolnej i konkursu sprawdzającego znajomość zasad dobrego wychowania.

W ramach otrzymanego certyfikatu „Aktywna szkoła- aktywny uczeń” będą uczestniczyli w następujących zadaniach:

- zorganizowanie cyklicznych zajęć z wychowania fizycznego prowadzonych przez dzieci pod kierunkiem nauczyciela w-f: „Mój zestaw ćwiczeń poprawiający kondycję oraz nauczenie innych ich właściwego stosowania”
- przeprowadzenie jednodniowych zajęć ruchowych pt. „Dzień ruchu w szkole” wraz z przeprowadzeniem ogólnoszkolnego testu wydolności/ sprawności fizycznej.

Efekty oddziaływań wychowawczych:

- Uczeń zna normy dobrego zachowania i według nich postępuje. Szanuje dorosłych i rówieśników.
- Próbuje samodzielnie rozwiązywać problemy.
- Potrafi współpracować w grupie w pracy i zabawie.
- Uczeń potrafi szanować cudzą własność, nie przywłaszcza cudzego mienia.
- Zna patrona szkoły.
- Zna zasady udzielania pierwszej pomocy.

Plan działań wychowawczych w klasie III

Dziecko umie zachować się w sytuacjach trudnych i codziennych

Cele	Zadania do realizacji	Osoba realizująca zadanie	Sposób monitorowania
Zasady udzielania pierwszej pomocy	1. Przypomnienie schematu akcji ratunkowej 2. Nauka resuscytacji krążeniowo-oddechowej 3. Praca z fantomem	wychowawca nauczyciel wychowania fizycznego	Obserwacje Pokaz akcji ratunkowej
Stworzenie klasowych praw i obowiązków ucznia	1. Wymyślamy i zapisujemy prawa i obowiązki ważne dla nas: „burza mózgów” Wykonanie gazetki ściennej i dbałość o przestrzeganie ustalonych zasad.	wychowawca	gazetki plakat inne wytwory uczniów
Tworzenie mapy przyjaciół dzieci	1. Odwiedzamy instytucje i osoby wspomagające uczniów np.: higienistkę szkolną, pracowników szkoły koordynatora ds. bezpieczeństwa, koordynatora ds. profilaktyki dyrekcję szkoły, policję 2. Przedstawiamy na gazetce osoby i instytucje pomagające dzieciom z ich adresami.	wychowawca	rozmowy w klasie informacje rodziców
Nauka egzekwowania swoich praw	1. Prawidłowo oceniamy sytuacje – odróżnienie dobra od zła. 2. Trenujemy właściwe zachowanie, reagowanie w różnych sytuacjach odgrywanie ról z życia wziętych.	wychowawca	ocena uczniów
Szacunek dla odmienności poglądów	1. Uczymy się konstruktywnej dyskusji, uczenie poprawnego formułowania swoich oczekiwań 2. Uczymy się rozwiązywania problemów bez użycia agresji słownej i fizycznej (prelekcje, scenki, filmy edukacyjne).	wychowawca	
Dbłość o własność osobistą i ogólnodostępną	1. Dbamy o powierzone nam mienie szkolne (konkurs na najładniejszą klasę, dbamy o ład na korytarzach itp.) 2. Dbamy o mienie własne i kolegów, nie niszczymy i nie przywłaszczamy cudzego mienia (dramy, prelekcje, rozmowy).	wychowawca	

Wychowankowie wezmą udział w następujących programach i projektach edukacyjnych:

- „Śniadanie daje moc”.

W ramach otrzymanego przez szkołę certyfikatu „Szkoła dobrego wychowania” w bieżącym roku szkolnym uczniowie wezmą udział w następujących działaniach:

- szkolny konkurs na najciekawszy wystrój sali promujący kulturę zachowania w życiu codziennym,
- wybór Damy i Dżentelmena Szkoły na podstawie głosowania całej społeczności szkolnej i konkursu sprawdzającego znajomość zasad dobrego wychowania.

W ramach otrzymanego certyfikatu „Aktywna szkoła- aktywny uczeń” będą uczestniczyli w następujących zadaniach:

- zorganizowanie cyklicznych zajęć z wychowania fizycznego prowadzonych przez dzieci pod kierunkiem nauczyciela w-f: „Mój zestaw ćwiczeń poprawiający kondycję oraz nauczenie innych ich właściwego stosowania”

- przeprowadzenie jednodniowych zajęć ruchowych pt. „Dzień ruchu w szkole” wraz z przeprowadzeniem ogólnoszkolnego testu wydolności/ sprawności fizycznej.

Efekty działań wychowawczych:

- Zna i rozumie pojęcia: norma, prawo, obowiązek, tolerancja, godność.
- Dostrzega różnice między ludźmi i akceptuje je.
- Rozróżnia dobro i zło w sytuacjach codziennych.
- Jest świadome swoich praw i obowiązków.
- Wie do kogo zwrócić się o pomoc.
- Dbą o mienie prywatne i społeczne.
- Zna patrona szkoły.
- Zna zasady udzielania pierwszej pomocy.

Plan działań wychowawczych w klasie IV

Dziecko wie jak komunikować się z rówieśnikami i dorosłymi. Wie jak bezpiecznie zachować się w trudnej sytuacji

Cele	Zadania do realizacji	Osoba realizująca zadanie	Sposób monitorowania
Zasady udzielanie pierwszej pomocy	1 Zasady udzielania pierwszej pomocy (w razie złamań, zwichnięć, krwotoków itp.) 2. Doskonalenie resuscytacji krążeniowo-oddechowej 3. Praca z fantomem	wychowawca nauczyciel wych-fiz	Obserwacje Pokaz akcji ratunkowej
Nauka słuchania innych	3. Poznajemy istotę procesu komunikacji i przyczyny zakłóceń: zabawy typu „Głuchy telefon” i analiza przyczyn złego przekazu, złego odbioru komunikatu i sposobu ich uniknięcia, określenie cech jasnego wypowiedzania się: *intonacja głosu, *szybkość mówienia, *język wypowiedzi itp. 2. Nagrywamy audycję radiową na wybrany temat w celu praktycznego wykorzystania poznanych zasad jasności wypowiedzi	wychowawca nauczyciele	rozmowy z nauczycielami sprawdziany rozumienia tekstów mówionych
Nauka wyrażania swoich i rozumienie emocje innych	1. Uczymy się używać komunikatu JA w sytuacjach trudnych: Ja czuję(jestem)... Kiedy Ty... Ponieważ Ty, On..... opisanie powodu pojawienia się takich emocji 2. Poznajemy sposoby odczytywania „mowy ciała” przez ćwiczenia typu, „Co mówi ta twarz”, „Co czuł, co myślał”.	Wychowawca	obserwacje sondaż dyskusja na forum grupy
Nauka wyrażania prośby, sądów i oczekiwań	Uczymy się wyrażać swoje zdanie: symulacje sytuacji domowych, szkolnych, podwórkowych ćwiczenia rozwijające umiejętności wyrażania swoich praw i ich obrony bez użycia argumentów siły.	Wychowawca,	Obserwacje prowadzone przez : wychowawcę nauczycieli
Umiejętność komunikowania się.	1. Poznajemy zasady i reguły obowiązujące w relacjach międzyludzkich: grupa rówieśnicza, uczeń – nauczyciel, uczeń – dorosły, relacje w rodzinie, 2. Zapoznanie z regulaminem szkolnym oraz z	wychowawca nauczyciele	Obserwacje

	ogólnie przyjętymi normami etycznymi, a także z konsekwencjami wynikającymi z ich nieprzestrzegania. 3. Zdobywanie umiejętności dobrego komunikowania się (słuchanie, dialog) oraz współpracy z innymi 4. Uczymy się dobrego wychowania, poznajemy zasady kultury na co dzień (stosowanie zwrotów grzecznościowych itp.)		
Poznanie zasad zdrowego trybu życia	1. Promujemy w klasie zasady zdrowego odżywiania się, właściwego wypoczynku i poznajemy sposoby unikania częstego chorowania. 2. Poznajemy skutki złego odżywiania się. 3. Przedstawiamy informacje o nałogach i ich negatywnych skutkach: jaka czynność jest nałogiem – artykuły z gazet kto cierpi, gdy ludzie stają się nałogowcami 4. Higiena to nie tylko czystość ciała.	Wychowawca nauczyciele	ankieta na wstępie i po cyklu zajęć obserwacje rozmowy z rodzicami
Uczymy się być dobrymi ludźmi	1. Uczymy się szacunku wobec starszych 2. Staramy się powoli układać nasz system wartości na podstawie zdobytej wiedzy i oddziaływań wychowawczych 3. Szanujemy odmienności ludzkie tolerancją 4. Unikamy sporów, bójek, niszczenia mienia szkolnego, kradzieży 5. Traktujemy innych tak jak chcielibyśmy być sami traktowani (nie wyśmiewamy, oczerniamy, zastraszamy) 6. Szanujemy ogólnodostępne mienie.	Wychowawca nauczyciele	wytwory uczniów

W ramach otrzymanego przez szkołę certyfikatu „Szkoła dobrego wychowania” w bieżącym roku szkolnym uczniowie wezmą udział w następujących działaniach:

- przygotowanie apelu dotyczącego kultury zachowania w takich miejscach: szkolna szatnia, korytarz, toaleta itp. (metoda projektu- prezentacja multimedialna lub film),
- szkolny konkurs na najciekawszy wystrój Sali promujący kulturę zachowania w życiu codziennym,
- wybór Damy i Dżentelmena Szkoły na podstawie głosowania całej społeczności szkolnej i konkursu sprawdzającego znajomość zasad dobrego wychowania.

W ramach otrzymanego certyfikatu „Aktywna szkoła- aktywny uczeń” będą uczestniczyli w następujących zadaniach:

- zorganizowanie cyklicznych zajęć z wychowania fizycznego prowadzonych przez dzieci pod kierunkiem nauczyciela w-f: „Mój zestaw ćwiczeń poprawiający kondycję oraz nauczenie innych ich właściwego stosowania”
- przeprowadzenie jednodniowych zajęć ruchowych pt. „Dzień ruchu w szkole” wraz z przeprowadzeniem ogólnoszkolnego testu wydolności/ sprawności fizycznej.

Efekty oddziaływań wychowawczych:

- Zna i stosuje w praktyce zasady słuchania innych,
- Potrafi jasno formułować swoje wypowiedzi.
- Używa komunikaty JA jako zwrotu przedstawiającego odczucia nadawcy.
- Potrafi bezpośrednio i otwarcie wyrazić swoje prośby, sądy i oczekiwania.
- Traktuje z szacunkiem inne osoby
- Szanuje mienie szkolne

- Zna patrona szkoły.
- Zna zasady udzielania pierwszej pomocy.

Plan działań wychowawczych w klasie V

Uczeń zna swoje mocne i słabe strony, potrafi nad nimi pracować. Szanuje odmienności innych

Cele	Zadania do realizacji	Osoba realizująca zadanie	Sposób monitorowania
Udzielanie pierwszej pomocy	1. Zasady udzielania pierwszej pomocy (w razie złamań, zwichnięć, krwotoków itp.). 2. Doskonalenie resuscytacji krążeniowo-oddechowej. 3. Praca z fantomem.	wychowawca nauczyciel wychowania fizycznego	Obserwacje Pokaz akcji ratunkowej
Dostrzeganie świata własnych potrzeb i zasób swoich możliwości	1. Piszemy cele (klasy, każdego ucznia indywidualnie) 2. Przygotowujemy sesję reklamową „Uczeń o jakim marzymy” symulacje autoprezentacji czyli przedstawienie siebie w formie plastycznej, w piosence, w wierszu, ...	wychowawcy,	rozmowy z rodzicami
Pomagamy innym	1. Jesteśmy wrażliwi na potrzeby innych, pomagamy bezinteresownie wtedy, gdy sytuacja tego wymaga udział w akcjach charytatywnych.	wychowawca Samorząd Uczniowski	opinia wychowawcy
Uczymy się być dobrymi ludźmi	1 Czy ja jestem przyjacielem kogoś? więzi międzyludzkie jesteśmy przekonani o znaczeniu przyjaźni w życiu człowieka świątowanie w rodzinie, szkole 2. Tworzymy tradycje naszej szkoły 3. Unikamy sporów, bójek, niszczenia mienia szkolnego, kradzieży 4. Traktujemy innych tak jak chcielibyśmy być sami traktowani(nie :wyśmiewamy, nie oczerniamy, nie zastraszamy) 5. Szanujemy ogólnodostępne mienie	wychowawca nauczyciele rodzice Samorząd Uczniowski	ocena zorganizowanej wigilii w klasie rozmowa z rodzicami
Rozumiemy słowo higiena jako coś bardziej złożonego niż czystość ciała	1. Oceniamy stan naszego zdrowia: zdrowie lub chorobę mogę stwierdzić na podstawie (ankieta). 2. Higiena osobista i higiena otoczenia powiedz jak to rozumiesz? Czy mamy wyrobione nawyki czynności związanych z czystością ciała?(samo pielęgnacja) 3. Jak wypoczywam ja i moja rodzina: „burza mózgów: sposoby na dobry wypoczynek warsztaty – wypoczywamy czynnie i biernie. 4. Czym jest stres i jaki ma wpływ na organizm. 5. AIDS - choroba, której się boimy: poznajemy przyczyny choroby poznajemy sytuacje w jakich może dojść do zarażenia wirusem.	higienistka szkolna wychowawca nauczyciele w-f	ankieta ocena wychowawcy rozmowy z rodzicami
Promocja zdrowia	1. Wykazujemy, że zdrowie daje możliwości rozwoju, realizacji planów	wychowawca	gazetki ściennie inne wytwory

	życiowych i osiągnięcia celów życiowych. 2.Rozpoznajemy używki szkodliwe dla zdrowia człowieka, dla ucznia klasy piątej – plakaty, gazetki, wiersze...		uczniów
--	---	--	---------

W ramach otrzymanego przez szkołę certyfikatu „Szkoła dobrego wychowania” w bieżącym roku szkolnym uczniowie wezmą udział w następujących działaniach:

- przygotowanie apelu dotyczącego kultury zachowania w takich miejscach: szkolna szatnia, korytarz, toaleta itp. (metoda projektu- prezentacja multimedialna lub film),
- szkolny konkurs na najciekawszy wystrój sali promujący kulturę zachowania w życiu codziennym,
- wybór Damy i Dżentelmena Szkoły na podstawie głosowania całej społeczności szkolnej i konkursu sprawdzającego znajomość zasad dobrego wychowania.

W ramach otrzymanego certyfikatu „Aktywna szkoła- aktywny uczeń” będą uczestniczyli w następujących zadaniach:

- zorganizowanie cyklicznych zajęć z wychowania fizycznego prowadzonych przez dzieci pod kierunkiem nauczyciela w-f: „Mój zestaw ćwiczeń poprawiający kondycję oraz nauczenie innych ich właściwego stosowania"
- przeprowadzenie jednodniowych zajęć ruchowych pt. „Dzień ruchu w szkole” wraz z przeprowadzeniem ogólnoszkolnego testu wydolności/ sprawności fizycznej.

Efekty działań wychowawczych:

- Uczeń obserwuje własne zachowanie w różnych sytuacjach.
- Ma świadomość swoich zalet i wad.
- Rozumie potrzeby swoje i innych ludzi.
- Rozumie potrzebę krytycznego podejścia do spotykanych wzorców.
- Potrafi i chce się pozytywnie zaprezentować.
- Uczeń potrafi rozpoznać w swoim otoczeniu pozytywne wzorce.
- Uczeń ma motywację do podejmowania właściwych decyzji i dokonywania prawidłowych wyborów.
- Potrafi bezkonfliktowo rozwiązywać spory.
- Szanuje odmienności innych ludzi.
- Dbą o mienie szkolne.
- Zna patrona szkoły.
- Zna zasady udzielania pierwszej pomocy, umie w przypadkach zagrożenia udzielić pierwszej pomocy.

Plan działań wychowawczych w klasie VI

Uczeń potrafi aktywnie działać, dokonywać właściwych wyborów i przewidzieć skutki

Cele	Zadania do realizacji	Osoba realizująca zadanie	Sposób monitorowania
Udzielanie pierwszej pomocy	1 Zasady udzielania pierwszej pomocy (w razie złamań, zwichnięć, krwotoków itp.) 2.Doskonalenie resuscytacji krążeniowo-oddechowej. 3.Praca z fantomem.	wychowawca, nauczyciel wychowania fizycznego.	Obserwacje Pokaz akcji ratunkowej
Nauka odpowiedzialności za siebie i reagowania na	1. Kontrolujemy i oceniamy swoją pracę i zachowanie :	wychowawca rodzice	rozmowy z uczniami

otaczającą rzeczywistość	wywiązywanie się ze swoich obowiązków wynikających z pełnienia różnych funkcji wyznaczenie sobie celów krótkoterminowych (na tydzień, na miesiąc), a po powodzeniach długoterminowych (na semestr) ustalenie planu zajęć (praca z planem lekcji).		sondaż wśród nauczycieli
Inni ludzie wokół nas	1. Staramy się rozumieć potrzeby dzieci niepełnosprawnych, które powinny uczyć się poprawnych kontaktów ze zdrowymi rówieśnikami 2. Rozwijamy postawy szacunku, zrozumienia i chęci niesienia pomocy: przedstawienia dla osób starszych pomoc rówieśnikom z rodzin ubogich, dotkniętych nieszczęściem (zbiórka produktów spożywczych w okresie przedświątecznym, zbiórka pieniędzy i inna pomoc).	wychowawca nauczyciele Samorząd Uczniowski	opinie osób z zewnątrz analiza wydarzeń

W ramach otrzymanego przez szkołę certyfikatu „Szkoła dobrego wychowania” w bieżącym roku szkolnym uczniowie wezmą udział w następujących działaniach:

- przygotowanie apelu dotyczącego kultury zachowania w takich miejscach: szkolna szatnia, korytarz, toaleta itp. (metoda projektu- prezentacja multimedialna lub film),
- szkolny konkurs na najciekawszy wystrój sali promujący kulturę zachowania w życiu codziennym,
- wybór Damy i Dżentelmena Szkoły na podstawie głosowania całej społeczności szkolnej i konkursu sprawdzającego znajomość zasad dobrego wychowania.

W ramach otrzymanego certyfikatu „Aktywna szkoła- aktywny uczeń” będą uczestniczyli w następujących zadaniach:

- zorganizowanie cyklicznych zajęć z wychowania fizycznego prowadzonych przez dzieci pod kierunkiem nauczyciela w-f: „Mój zestaw ćwiczeń poprawiający kondycję oraz nauczenie innych ich właściwego stosowania"
- przeprowadzenie jednodniowych zajęć ruchowych pt. „Dzień ruchu w szkole” wraz z przeprowadzeniem ogólnoszkolnego testu wydolności/ sprawności fizycznej.

Efekty działań wychowawczych:

- Uczeń rozumie konieczność wyznaczania sobie celów i dąży do ich osiągnięcia.
- Potrafi dokonywać samooceny i samokontroli.
- Potrafi współdziałać z rówieśnikami i dorosłymi.
- Okazuje szacunek i chętnie pomaga osobom potrzebującym.
- Dostrzega potrzeby własne i innych.
- Przyjmuje pomoc jako objaw koleżeństwa i stara się ją odwzajemnić.
- Zna patrona szkoły.
- Zna zasady udzielania pierwszej pomocy, umie w przypadkach zagrożenia udzielić pierwszej pomocy.